

Bachelorscriptie 2023/2024

**De effecten van het gebruik van verontschuldiging
door een spreker met een randstedelijk
(Haags)/regionaal stedelijk (Nijmeegs) accent op de
beoordeling van de spreker door de luisteraar**

*The effects of the use of apology by a speaker with a Randstad (Hague)/regional
urban (Nijmegen) accent on the listener's assessment of the speaker*

Thema 3: Stop it! Reducing accent discrimination in the workplace

Radboud Universiteit

Bachelorscriptie Communicatie- en Informatiewetenschappen

Faculteit der Letteren

Student: Tom Lenderink (S1064351)

Eerste begeleider: Berna Hendriks

Tweede beoordelaar: Dr. Thabo van Woudenberg

Datum: 08-01-2024

Aantal woorden: 7922

Abstract

Het huidige onderzoek is gericht op de effecten van het gebruik van een verontschuldiging door sprekers met een Randstedelijk (Haags) of regionaal stedelijk (Nijmeegs) accent op de beoordeling van de spreker door de luisteraar. Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van een 2x2 tussenproefpersoonontwerp, bestaande uit een Haags accent met of zonder het gebruik van een verontschuldiging en een Nijmeegs accent met of zonder het gebruik van een verontschuldiging. 152 proefpersonen luisterden naar een audiofragment waarin een spreker met een van de vier condities een sollicitatietekst inspreekt. Door middel van een vragenlijst hebben zij de spreker beoordeeld op status, competentie, dynamiek, begrijpelijkheid en hirability. Er bleek een interactie te zijn tussen het gebruik van verontschuldiging en het accent op competentie en hirability. De spreker met het Randstedelijke accent werd zonder het gebruik van verontschuldiging hoger beoordeeld op deze dimensies dan wanneer er wel gebruik werd gemaakt van verontschuldiging. Dit gold echter niet voor de dimensies status, dynamiek en begrijpelijkheid. Verder bleek dat het regionale accent hoger beoordeeld werd op competentie, status en hirability dan het Randstedelijke accent. De resultaten van dit onderzoek bieden nieuwe inzichten in het onderzoek naar accentdiscriminatie in sollicitatiegesprekken. Daarnaast toonden de resultaten aan dat het regionale accent steeds meer waardering lijken te krijgen ten opzichte van het Randstedelijke accent op de werkvloer.

1. Introductie

1.1 Aanleiding

‘Kiek deur, echter die pileur, ze kusse mekeur’, is een mooie voorbeeldzin die past bij het ‘Nimweegse’ accent. Nederland kent naast het Nijmeegse accent verscheidene andere accenten. Mensen die hetzelfde regionale accent hebben, bouwen sneller een band op en vertrouwen elkaar sneller (Zwart, van der Boom, Brookman, & van der Poppe, 2019). Naast dit voordeel, kleven er echter nadelen aan het hebben van een accent.

Regionale accenten kunnen bijvoorbeeld vooroordelen en stereotype oproepen bij mensen (Bezooijen & Ytsma, 1999). Zo wordt het Twentse accent bijvoorbeeld vaak geassocieerd met ‘boers’ en ‘lomp’.

Niet alleen in informele sferen, maar ook in formele sferen lijken sprekers van het niet-standaard Nederlands negatieve evaluaties op te roepen. Sprekers met een regionaal accent worden bijvoorbeeld vaker negatiever beoordeeld. Zo blijkt uit Heijmer & Vonk (2002) dat niet-standaard sprekers van het Nederlands significant lager scoorden dan sprekers van het standaard-Nederlands op de dimensie ‘competentie’. De negatieve evaluaties ten opzichte van niet-standaard sprekers van het Nederlands komen voor in vele contexten. Ook in de zoektocht naar een baan bijvoorbeeld. Sprekers met niet-standaard accent, worden vaak als ‘anders’ geïnterpreteerd, waardoor de beslissers hen negatief evalueren (Deprez-Sims Morris, 2010).

De sterkte van het accent speelt ook een belangrijke rol in de evaluaties van niet-standaard accenten. Het blijkt dat de sterkte van het accent invloed heeft op de beoordeling van de sprekers met een niet-standaard accent (Dragojevic, Giles, Beck & Tatum, 2017; Grondelaers, van Hout & van Gent, 2017).

Op basis van de voorbeelden die zijn beschreven, valt te concluderen dat er nog steeds relatief veel discriminatie plaatsvindt op basis van accent. Vooral in formele sferen, bijvoorbeeld tijdens sollicitaties. Tegenwoordig verschijnen er steeds meer studies, die deze discriminatie willen verminderen aan de hand van interventies (Hansen, Rakic & Steffen, 2014; Roessel et al., 2019; Weyant, 2019).

De huidige studie zal onderzoeken in hoeverre het gebruik van een verontschuldiging door een spreker met een regionaal stedelijk/Randstedelijke accent, een effect heeft op de beoordeling van de spreker door de luisteraar.

1.2 Theoretisch kader

Accenten

Alle mensen op aarde spreken met een bepaald accent (Mai & Hoffman, 2014). Een accent wordt gezien als een kenmerkende manier om geluiden te produceren, die gevormd wordt door het regionale dialect of de moedertaal van een spreker (Edwards, 1997). Accenten kunnen worden onderverdeeld in standaardaccenten en niet-standaardaccenten. Standaardaccenten zijn accenten die over het algemeen door de bevolking worden geaccepteerd, terwijl niet-standaardaccenten over het algemeen negatiever worden beoordeeld (Giles & Powesland, 1975). Voorbeelden van niet-standaardaccenten zijn buitenlandse en regionale accenten, zoals het Duitse accent of het Twentse accent. In onderzoek naar hoe accenten de percepties en beoordelingen van individuen beïnvloeden, kan de definitie van Lippi-Green (1997) worden gebruikt: "Accent verwijst naar een unieke manier van spreken, die gekoppeld is aan een specifieke groep individuen, vaak gekenmerkt door variaties in fonologie of intonatie."

Beoordelingen ten opzichte van niet-standaard accenten

Buitenlandse accenten

Een buitenlands accent, oftewel een niet-standaard accent, blijkt in meerdere onderzoeken negatiever te worden beoordeeld dan een standaardaccent (Fuertes et al. 2012; Hendriks, Van Meurs & Hogervorst, 2016; Nejjari et al., 2021).

Onderzoek van Nejjari et al. (2021) vergeleek hoe Nederlandse luisteraars moedertaalsprekers van het Engels en Engels gesproken met een Nederlands accent, waarnemen. Middels een *match-guise* experiment reageerden Nederlandse luisteraars op een Amerikaans accent, een standaard Brits accent en op het Engels met een Nederlands accent. Het accent had alleen een negatieve invloed op de status van het Nederlandse Engels. Er bleek echter geen significant verschil van het Engels met een Nederlands accent op *begrip* en *dynamiek*.

Fuertes et al. (2012) voerden een meta-analyse uit naar de invloed van het accent van de spreker op interpersoonlijke beoordelingen. 20 gepubliceerde artikelen werden in totaal geanalyseerd. Deze artikelen vergeleken de effecten van standaardaccenten met niet-standaardaccenten op de beoordelingen van sprekers. De beoordelingen werden gecategoriseerd in drie dimensies: *status*, *solidariteit* en *dynamiek*. Uit de analyse bleek dat er

een significant effect optrad wanneer sprekers van een Amerikaans standaardaccent en een Brits standaardaccenten werden vergeleken met niet-standaard sprekers. De bevindingen sluiten aan op eerder onderzoek dat aantoont dat het hebben van een accent een sterke invloed heeft op hoe sprekers door anderen kunnen worden waargenomen.

Buitenlandse accenten werden ook op de dimensie *begrijpelijkheid* lager beoordeeld dan standaardaccenten, blijkt uit de studie van Hendriks, Van Meurs & Hogervorst (2016). In de studie namen 8 mannen twee spraakfragmenten van een lezing in het Engels of Nederlands op. Middels een online vragenlijst werd de houding ten opzichte van drie accentsterktes (matig, licht en moedertaal) gemeten. De resultaten toonden aan dat sprekers met een matig accent een lagere beoordeling kregen op de variabele *begrijpelijkheid*, dan sprekers met een licht accent of moedertaalsprekers. Bovendien werden zowel sprekers met een licht accent als de moedertaalsprekers positiever beoordeeld.

Regionale accenten

Naast buitenlandse accenten blijken ook regionale accenten negatiever te worden beoordeeld ten opzichte van een standaardaccent (Grondelaers & Van Hout, 2010; Grondelaers, Van Hout & Steegs, 2009; Heijmer & Vonk, 2002; Latour, Van Hout & Grondelaers, 2012). In veel studies worden accenten beoordeeld op basis van status, competentie en dynamiek.

Heijmer & Vonk (2002) onderzochten de beoordeling van een regionale accenten en het standaardaccent op de *competentie* van sprekers. Uit de resultaten blijkt dat het ABN, het standaardaccent, het hoogst scoorde en dus werd gezien als het meest competent. Het Amsterdams, het Vlaams en het Limburgs werden negatiever beoordeeld op deze variabele. Giles & Powesland (1975) beweren dat een hogere beoordeling van een standaardtaal op variabele *competentie* grotendeels een functie van *status* is. Een spreker met een standaardaccent wordt gezien als hoogopgeleid en wordt geassocieerd met een hogere status op sociaaleconomisch gebied. Als gevolg kunnen standaardsprekers als meer competent worden beschouwd.

Een aantal onderzoeken naar de beoordeling van regionale accenten meten naast de dimensie *competentie* ook de dimensie *status* bij de beoordeling van het accent (Fiske et al., 2002; Grondelaers & Van Hout, 2010; Latour, Van Hout & Grondelaers, 2012). Ook bij deze variabele is aangetoond dat sprekers van een standaardaccent hoger worden beoordeeld dan sprekers van een regionaal accent (Boves & Gerritsen, 1995). Een vergelijkbaar effect trad op

in het onderzoek van Grondelaers & Van Hout (2010). Vier verschillende Nederlandse accenten werden onderzocht in dit experiment; een Standaardnederlands Randstedelijk accent, een noordelijk accent, een zuidelijk accent en een accent uit het midden van Nederland. In dit experiment werd ook het standaardaccent, in dit geval het Randstad accent, hoger beoordeeld op de variabele *status*. Uit Latour, Van Hout & Grondelaers (2012) werd duidelijk dat ook de sterkte van een accent een invloed heeft op de beoordeling in *status*. De uitkomsten laten zien dat sprekers met een mild accent namelijk een positievere beoordeling krijgen op deze variabele, dan sprekers met een sterk accent. Bovendien lijken personen met een sterk Randstedelijk accent minder te worden afgerekend, in tegenstelling tot sprekers met een sterk Limburgs accent. Kortom, een sterk regionaal accent geniet minder *status*.

Dynamiek was één van de dimensies waarop de studie van Grondelaers, Van Hout & Van Gent (2018) accenten beoordeelden. *Dynamiek* werd in het experiment verdeeld onder drie kenmerkende woorden; modern, hip en trendy. Grondelaers, Van Hout & Van Gent (2018) toonden middels twee opeenvolgende experimenten aan dat de statusassymmetrie tussen het Randstedelijk accent en het regionale accent is verminderd. Uit de resultaten bleek dat milde versies van het Limburgse accent significant hoger werden beoordeeld op *dynamiek*. (Fuertes et al, Hendriks van Meurs 2022).

Toch blijkt het niet vanzelfsprekend dat regionale accenten negatiever worden beoordeeld. Sprekers uit de Randstad geven echter de voorkeur aan accenten uit het noorden, zuiden en het midden van het land, ten opzichte van hun eigen accent (Pinget, Rotteveel en van de Velde, 2014). Verder blijkt uit de resultaten van Pinget, Rotteveel & van de Velde (2014) dat mensen uit het zuiden hun eigen accent hoger waarderen dan een noordelijke accent of een accent uit de Randstad.

Belang accentsterkte op beoordeling spreker

Bij de evaluatie van niet-standaard accenten, zoals buitenlandse of regionale accenten, spelen meerdere factoren een rol. Accentsterkte is een voorbeeld van een belangrijke factor, blijkt uit meerdere onderzoeken (Dragojevic, Giles, Beck & Tatum, 2017; Grondelaers, Van Hout & Van Gent, 2018; Roessel et al., 2019).

Uit onderzoek blijkt ook dat tijdens sollicitaties de accentsterkte invloed heeft op de beoordeling van een spreker (Roessel et al., 2019). In drie verschillende experimenten werd een werksituatie geschetst waarin Duitse participanten naar een presentatie in het Engels luisterden. In experiment 1 en 3 werd de beoordeling getest van een Duitse spreker met een

sterk accent van de moedertaal versus een moedertaalspreker van het Engels. Zo blijkt uit de resultaten dat sollicitanten met een sterk accent slechter werden beoordeeld dan sollicitanten met het Engels als moedertaal. Er was sprake van discriminatie ondanks dat de kandidaten zelf niet moedertaalsprekers van het Engels waren. Opvallend was dat het sterke accent het effect van de kwaliteit van de argumenten volledig tenietdeed, kandidaten met een sterk accent werden laag gewaardeerd in *hirability*, ofwel geschiktheid, ongeacht wat ze zeiden.

Verder onderzochten Dragojevic, Giles, Beck & Tatum (2017) middels twee experimenten of er verschillen zijn in beoordeling tussen mensen met een sterk buitenlands accent en mensen een mild buitenlands accent op basis van. Participanten luisterden naar sprekers van een mild of sterk Punjabi-accent of een mild of sterk accent van het Mandarijn. Uit de resultaten van beide experimenten bleken sprekers met een sterk accent minder *status* te genieten dan sprekers met een mild accent. Daarnaast riepen sterke accenten meer negatieve emoties en minder begrip bij op bij de luisteraars, waarbij minder begrip zorgde voor meer negatieve emoties.

Uit de studie van Grondelaers, van Hout & van Gent (2018) blijkt ook dat de sterkte van het accent invloed heeft op de beoordeling van de sprekers met een regionaal accent. Sprekers met een sterk Limburgs accent werden bijvoorbeeld negatiever beoordeeld dan sprekers met een mild Limburgs accent. Het is belangrijk om te benoemen dat de variatie in accentsterkte de asymmetrie in status verminderde tussen het hooggewaardeerde Randstedelijke accent en het laag gewaardeerde Limburgse accent. Milde versies van het Limburgse accent werden namelijk significant beter gewaardeerd dan sterkere versies van het accent.

Evaluaties van accenten tijdens sollicitaties

Uit de eerder genoemde onderzoeken blijkt dat sprekers met een standaard accent positiever worden beoordeeld dan sprekers met een buitenlands of regionaal accent. Dit verschil in beoordeling treedt niet alleen op in informele sferen, maar ook op de werkvloer en bij sollicitaties.

Op de werkvloer blijken sprekers van een niet-standaard accent negatiever te worden beoordeeld dan sprekers van een standaardaccent op de dimensie *status* (Kalin & Rayko, 1978). In het experiment van Kalin & Rayko (1978) kregen 10 sollicitanten een beoordeling voor vier verschillende functies, die varieerden in *sociale status*. Vijf kandidaten hadden een Engels-Canadees accent en de andere vijf kandidaten spraken met een buitenlands accent. De

resultaten toonden aan dat er discriminatie optrad ten opzichte van de sprekers van een buitenlands accent. Sprekers met een buitenlands accent ontvingen lagere beoordelingen voor banen met een hoge status, maar juist hogere beoordelingen voor banen met een lage status.

Enkele studies onderzochten de evaluatie van accenten in de context van sollicitatiegesprekken (Deprez-Sims & Morris, 2010; Rakic, Steffens & Mummendey, 2011; Van Bezooijen, 2000). Waar er veel discriminatie optreedt in sollicitatiegesprekken vanwege ras, gender, etniciteit en leeftijd, is er nog weinig bekend over de rol van accenten. Er kan namelijk ook discriminatie optreden op basis van accent (Kozlowski, 2015). Van Bezooijen (2000) concludeerde bijvoorbeeld dat sollicitanten werden afgewezen door het hebben van een niet-standaard accent. Zo bleek dat KLM het Twentse accent negatief beoordeelde tijdens sollicitaties, waardoor stewardessen met een Twents accent niet werden aangenomen (Van Bezooijen, 2000).

Om te beoordelen hoe geschikt een sollicitant voor een bepaalde functie is, wordt de *hirability* gemeten. Deprez-Sims & Morris (2010) onderzochten de evaluaties van accenten op de variabele *hirability*. De participanten waren afkomstig uit de Verenigde Staten en moesten drie verschillende accenten beoordelen: Frans, Colombiaans en Amerikaans (middenwesten). De resultaten toonden aan dat de sollicitant met een Frans accent negatiever werd beoordeeld dan de sollicitant met een Amerikaans accent. Voor de evaluatie van het Colombiaanse accent werd geen verschil gevonden ten opzichte van het Frans of Amerikaanse accent.

Naast onderzoek naar de evaluatie van buitenlandse accenten, is er ook een studie die onderzoek heeft gedaan naar de evaluatie van regionale accenten in sollicitatiegesprekken. De studie van Rakic, Steffens & Mummendey (2011) testte middels twee experimenten de waargenomen *competentie*, *hirability* en de sociaal-intellectuele *status* van de kandidaten, op basis van regionale accenten. Het doel was om meer inzichten te creëren in verschillen in het resultaat van sollicitatiegesprekken wanneer een Saksisch, Beiers of Berlijns accent (regionale accenten) werd vergeleken met een standaard-Duits accent. De resultaten toonden aan dat sprekers met een regionaal accent, het Saksisch, Beiers of Berlijns accent, als minder competent en minder aantrekkelijk werden ervaren dan sprekers van het standaard-Duits.

Interventies voor reduceren discriminatie niet-standaard accenten

Uit meerdere studies is gebleken dat niet-standaard accenten zorgen voor een negatievere evaluatie van sprekers. Tegenwoordig wordt er steeds meer onderzoek gedaan om

deze negatieve evaluatie te verminderen en dus discriminatie tegen te gaan (Hansen, Rakic & Steffen, 2014; Roessel et al., 2019; Weyant, 2019).

Hansen, Rakic & Steffen (2014) testte een interventie accentdiscriminatie tegen te gaan. Het doel van het onderzoek was om evaluaties van de participanten te veranderen door middel van een onopvallende interventie. Participanten werden gevraagd om een spreker van het Duits met een standaardaccent of met een niet-standaard accent (het Turks) te beoordelen. De participanten in de experimentele conditie spraken voorafgaand aan het experiment met een onderzoeker in het Engels, terwijl de controlegroep alleen wachtte en geen gesprek had voorafgaand aan het experiment. De resultaten toonden enerzijds aan dat de participanten in de controlegroep een negatieve beoordeling gaven aan kandidaten met een Turks accent, en anderzijds dat de participanten in de experimentele conditie geen onderscheid maakten tussen kandidaten met een Turks accent en de standaardtaal (Duits) op basis van competentie.

Ander onderzoek dat met een succesvolle interventie zich richtte op het verminderen en voorkomen van negatieve evaluaties van niet-standaard accent is de studie van (Roessel et al. 2019). Om de nadruk op vooroordelen te verminderen, zijn de participanten uit de interventiegroep voorafgaand aan het experiment geïnformeerd over het feit dat sollicitanten met een niet-standaard accent een negatievere beoordeling ontvangen dan sollicitanten met een standaard accent. Op basis van de resultaten bleek dit een effectieve interventie. Participanten die de informatie vooraf kregen, gaven de sollicitant met en zonder accent een gelijke beoordeling (Roessel et al., 2019). Zo ontving de sollicitant met een accent dus niet een negatievere beoordeling ten opzichte van de sollicitant zonder accent. Daarnaast ontving de sollicitant met een accent in de interventiegroep hogere scores op het gebied van competentie en emoties, wat tot een positief effect leidde voor de *hirability*.

Tenslotte is er de interventie in het experiment van Weyant (2019), die door middel van *perspective taking*, oftewel het innemen van een perspectief van de spreker, de vooroordelen ten opzichte van niet-standaard sprekers poogt te verminderen. Het experiment testte of een oefening van het innemen van een ander perspectief de vooroordelen ten opzichte van mensen die het Engels als tweede taal spreken, zou verminderen. Door middel van een korte impliciete associatietest werden vooroordelen tegen Spaanssprekenden gemeten. Uit de resultaten van het experiment bleek dat een manipulatie om het perspectief te bepalen, het negatieve vooroordeel significant verminderde. Standaardsprekers hadden minder negatieve vooroordelen ten opzichte van de personen met het Spaans als moedertaal, die in het Engels spraken.

Alle bovenstaande interventies zijn gericht op de spreker en zijn lastig toe te passen in het dagelijks leven. Een interventie is mogelijk succesvoller als deze uiteindelijk gericht is op de luisteraar.

Interventie gericht op de luisteraar

De voorbeelden van interventies die in de bovenstaande alinea worden genoemd, zijn gericht op de spreker. Interventies die zich richten op de spreker kunnen negatieve evaluaties en discriminatie mogelijk nog meer reduceren. Het gebruik van impressiemanagement kan als interventie mogelijk een uitkomst bieden. Impressiemanagement, het proces waarmee personen indrukken reguleren die anderen van hen hebben, speelt een grote rol in interpersoonlijk gedrag (Leary & Kowalski, 1990). De *politeness theory* van Brown & Levinson (1987) gaat in op meerdere vormen van impressiemanagement. *Verontschuldiging* is hier een voorbeeld van. Door verontschuldiging te gebruiken, kan 'face' van een persoon worden gered. Middels zelfafscherming verontschuldigen mensen zich voor hun gedrag en zorgen ze ervoor dat anderen hen niet als incompetent zien (Tedeschi & Riess, 1981, p.5). Tedeschi en Riess (1981) beweren dat mensen zichzelf 'handicappen' om zich daarmee te verontschuldigen voor anderen. Zo weerhouden zij andere mensen ervan om hen als incompetent te zien.

Het gebruik van impressie management, of een strategie als *verontschuldiging*, is echter nog niet onderzocht in de onderzoek naar accentbeoordelingen. Het gebruik van verontschuldiging is wel onderzocht in de context van sollicitatiegesprekken (Ali et al., 2017). Het doel van Ali et al. (2017) was om de effectiviteit te meten van het gebruik van herstellende impressiemanagementstrategieën, waaronder *verontschuldiging*, om integriteitsproblemen te reduceren. Uit de resultaten bleek dat het gebruik van een verontschuldigungsstrategie bij het verklaren van een eerder strafbaar feit, een positief effect had op de beoordeling van de spreker. De uitkomsten suggereren dat sollicitanten positieve effecten kunnen ervaren bij het gebruik van *verontschuldiging* bij het benoemen van associaties die de verwachtingen van schenden. Het is aannemelijk dat eenzelfde effect zal optreden bij een niet-standaard spreker zodra de spreker zijn accent zal opnoemen.

Regionaal- en Randstedelijke accenten

Zoals eerder genoemd is er veel onderzoek gedaan naar de evaluaties van regionale accenten ten opzichte van het standaardaccent (Grondelaers & Van Hout, 2010; Grondelaers,

Van Hout & Steegs, 2009; Heijmer & Vonk, 2002; Latour, Van Hout & Grondelaers, 2012). Er is echter nog nauwelijks onderzoek verricht naar regionaalstedelijke of Randstedelijke accenten, zoals het Haags of het Nijmeegs. In Heijmer & Vonk (2002) zijn het Haags en het Amsterdams als Randstedelijke accenten onderzocht. Het Haags en het Amsterdams scoorden bijvoorbeeld hoger op de sociale eigenschappen dan het ABN.

Er bestaat onderzoek naar het Nijmeegs accent. In het onderzoek Van Bezooijen (1984) spraken 32 Nijmegenaren een tekst in. Hierbij werd onderscheid gemaakt tussen uitspraak, toonhoogte en heesheid. De resultaten toonden aan dat sprekers van het Nijmeegs accent de associatie opwekken van een lage sociale status. Bovendien werden de sprekers als passief en onzeker beoordeeld. Verder bleek uit Van Hout (1989) dat er sprake was van negatieve houdingen ten opzichte van het Nijmeegs accent.

1.3 Huidige studie

Veel onderzoeken laten zien dat er nog veel discriminatie bestaat ten opzichte van niet-standaardaccenten (Fuertes et al. 2012; Heijmer & Vonk, 2002, Rakic, Steffens & Mummendey, 2011). Steeds meer onderzoek probeert aan de hand van interventies deze discriminatie te reduceren (Hansen, Rakic & Steffen, 2014; Roessel et al., 2019; Weyant, 2019). Deze interventies zijn echter gericht op de spreker. Er bestaat nog geen onderzoek dat gericht is op de luisteraar. Het gebruik van *verontschuldiging* als interventie bleek effectief in de context van sollicitatiegesprekken (Ali et al., 2017). Vandaar is het interessant om dit concept te toetsen in de context van accentbeoordelingen. Aangezien regionale accenten leiden tot negatieve beoordelingen ten opzichte van standaardaccenten (Heijmer & Vonk, 2002), is het interessant om te meten of vergelijkbaar effect optreedt voor een regionaal(stedelijk) accent of een Randstedelijk. De huidige studie zal een vergelijking maken tussen een Haags accent (Randstedelijk) en een Nijmeegs accent (regionaalstedelijk). Het onderzoek richt zich tot één specifieke interventie om vooroordelen te verminderen: *verontschuldiging*. Het doel van deze studie is om de baankansen te vergroten voor accent-sprekers en om bredere inzichten te bieden in interventies ten aanzien van accenten. De onderzoeksvraag luidt als volgt:

In hoeverre heeft het gebruik van een verontschuldiging door een spreker met een regionaal/Randstedelijk accent invloed op de beoordeling van de spreker door de luisteraar?

Aan de hand van resultaten van bestaand onderzoek zijn de volgende hypothesen opgesteld (dimensies: status, competentie, dynamiek, begrijpelijkheid, hirability):

H1 (invloed accent): De spreker met een Randstedelijk accent wordt hoger beoordeeld op de vijf dimensies dan de spreker met een regionaal accent.

H2 (invloed verontschuldiging): Het gebruik van een verontschuldiging door de spreker leidt tot minder negatieve evaluaties op de vijf dimensies dan wanneer de spreker niet gebruikmaakt van een verontschuldiging.

H3 (interactie-effect): Het gebruik van een verontschuldiging door de spreker met een regionaal accent leidt tot positievere evaluaties op de vijf dimensies dan het gebruik van een verontschuldiging door de spreker met een Randstedelijk accent.

2. Methode

2.1 Materiaal

Het stimulusmateriaal bestond uit vier verschillende audiofragmenten van een sollicitatiegesprek voor de functie van Human Resource manager. De vier fragmenten bestonden uit twee sollicitatiegesprekken die waren ingesproken door een Haagse spreker en twee sollicitatiegesprekken die waren ingesproken door een Nijmeegse spreker. Voor beide accenten werden twee verschillende fragmenten gebruikt, één fragment met het gebruik van een *verontschuldiging* en één video zonder het gebruik van een *verontschuldiging*. Elke participant kreeg een fragment te horen.

De twee sollicitanten waren een mannelijke spreker met een bijbehorend regionaal/stedelijk accent, net zoals in Deprez-Sims & Morris (2010). In de opnames beargumenteerden de kandidaten waarom zij geschikt waren voor de betreffende functie. De kandidaat sprak over zijn ervaring in het vakgebied, over zijn kwaliteiten en over zijn toevoeging aan het bedrijf. De volledige sollicitatietekst is in Bijlage 1 te vinden. Daarnaast is de beschrijving van de functie te vinden in Bijlage 2. Alle fragmenten bevatten dus dezelfde ingesproken tekst, alleen verschilden zij in het gebruik van *verontschuldiging* of niet. De *verontschuldiging* bestond uit de volgende tekst: 'Zoals u misschien al heeft kunnen horen heb ik een accent maar daar wen je snel aan hoor! Verder doet dit ook niks af aan mijn kwaliteiten!'.

De methode om dezelfde tekst door verschillende sprekers te laten inspreken, wordt ook wel de *verbal guise* techniek genoemd (Garrett, 2010). Het doel van de *verbal guise* techniek is om spraakfragmenten te verzamelen waarin de inhoud gelijk blijft (Nejjari et al., 2019). Het voordeel hiervan is dat niet de inhoud wordt beoordeeld door de luisteraar, maar het accent.

2.2 Pre-test

Voorafgaand aan het hoofdonderzoek is een pre-test ingezet om het meest geschikte accent te identificeren. Per accent (Haags en Nijmeegs) zijn er drie audiofragmenten opgenomen, die werden beoordeeld aan de hand van drie dimensies. 22 proefpersonen beoordeelden de dimensies *accentsterkte*, *accentherkenning*, *stemkarakteristieken* en *begrijpelijkheid* op een zevenpunt Likertschaal (1 = helemaal mee oneens tot 7 = helemaal mee eens). Op basis van de resultaten van de vragenlijst werden er vergelijkbare sprekers

uitgekozen voor het hoofdonderzoek. In de pre-test werd ook gemeten hoe authentiek en geloofwaardig de verontschuldiging was (1 = helemaal mee oneens tot 7 = helemaal mee eens). De verontschuldiging bleek betrouwbaar ($\alpha = .839$) en leidde in totaal tot neutrale evaluaties ($M = 4.27$, $SD = .96$) op *authenticiteit* en *geloofwaardigheid*.

Uit een one sample *t*-test op *regionaal accent* bleek dat alleen Haagse spreker 1 ($M = 5.41$, $SD = 1.33$) een accent had dat significant overeenkomt met een regionaal accent. Dit gold dus niet voor Haagse spreker 2 en Haagse spreker 3. Uit een one sample *t*-test voor *standaardaccent* bleek er een significante afwijking voor Haagse spreker 1 ($M = 5.41$, $SD = 1.33$). Haagse spreker 1 wordt dus ook gezien als een niet-standaard spreker van het Nederlands.

Uit een one sample *t*-test voor *regionaal accent* bleek dat zowel Nijmeegse spreker 1 ($M = 4.82$, $SD = 1.71$) als Nijmeegse spreker 3 ($M = 6.05$, $SD = .58$) een significant regionaal accent hadden. Nijmeegse spreker 1 en Nijmeegse spreker 3 kunnen daarom worden gezien als niet-standaard sprekers. Uit een one sample-test voor *regionaal accent* bleek echter dat Nijmeegse spreker 2 ($M = 4.27$, $SD = 1.80$) geen significant regionaal accent heeft. Zowel Nijmeegse spreker 1 als Nijmeegse spreker 3 spraken echter het woord ‘resource’ uit als ‘research’ in de audiofragmenten. Deze uitspraakfout had cruciale gevolgen kunnen hebben voor het onderzoek. Er is daarom gekozen voor Nijmeegse spreker 2. Uit een one sample *t*-test voor *standaardaccent* bleek echter ook dat Nijmeegse spreker 2 ($M = 3.45$, $SD = 1.82$) geen significant standaardaccent heeft. Dit betekent dat Nijmeegse spreker 2 toch kan worden bestempeld als een niet-standaard spreker.

Accentherkenning werd gemeten aan de hand van de meerkeuzevraag ‘Uit welke provincie denkt u dat de spreker afkomstig is?’, waarbij de proefpersonen de afkomst van de spreker moesten raden (opties van alle provincies + weet ik niet). Uit een frequentieanalyse bleek dat 50% van de proefpersonen het accent van Haagse spreker 1 herkende als een accent afkomstig uit Zuid-Holland. Het accent van Nijmeegse spreker 2 werd door 27.3% van de proefpersonen herkend als een accent dat uit Gelderland komt.

Naast accentherkenning werd er ook gekeken naar *stemkarakteristieken* en *begrijpelijkheid*. De stemkarakteristieken bestonden uit: *luidheid*, *snelheid*, *prettigheid* en *levendigheid*. *Begrijpelijkheid* (Nijmeegse spreker 2: $\alpha = .85$, Haagse spreker 1: $\alpha = .62$) werd gemeten aan de hand van vijf items (zie Bijlage 2). Uit een repeated measures analyse bleek dat Nijmeegse spreker 2 en Haagse spreker 1 op alle stemkarakteristieken met elkaar corresponderen, behalve op *luidheid*. Daarnaast kwamen Nijmeegse spreker 2 en Haagse

spreker overeen op *begrijpelijkheid*. Zoals uit Tabel 1 blijkt scoorde Nijmeegse spreker 2 op alle stemkarakteristieken gemiddeld het hoogst. Haagse spreker 1 ontving op *luidheid* en *snelheid* de hoogste gemiddelde scores en scoorde over alle stemkarakteristieken gemiddeld het hoogst van de drie Haagse sprekers.

De gemiddelde scores en standaarddeviaties op de *stemkarakteristieken* en van *begrijpelijkheid* staan weergegeven in Tabel 1 en Tabel 2, waarbij de gemarkeerde data de gekozen sprekers voor het hoofdexperiment weergeven.

Tabel 1 De gemiddelde scores en standaarddeviaties op de verschillende stemkarakteristieken van regionaal Nederlandse sprekers.

	Nijmeegs 1 n = 22 M (SD)	Nijmeegs 2 n = 22 M (SD)	Nijmeegs 3 n = 22 M (SD)
Luidheid	3.86 (1.58)	4.23 (1.54)	4.18 (1.56)
Snelheid	3.05 (1.32)	4.91 (1.15)	2.27 (1.12)
Prettigheid	4.27 (1.39)	5.36 (1.09)	2.86 (1.49)
Levendigheid	3.32 (1.43)	5.36 (.95)	3.14 (1.61)
Begrijpelijkheid	5.47 (1.09)	5.85 (1.05)	4.78 (1.23)

Tabel 2 De gemiddelde scores en standaarddeviaties op de verschillende stemkarakteristieken van standaard Nederlandse sprekers.

	Haags 1 n = 22 M (SD)	Haags 2 n = 22 M (SD)	Haags 3 n = 22 M (SD)
Luidheid	5.14 (1.52)	4.91 (1.60)	4.50 (1.63)
Snelheid	5.45 (1.06)	3.55 (1.47)	3.77 (1.60)
Prettigheid	4.50 (1.60)	4.91 (1.38)	4.59 (1.40)

Levendigheid	5.14 (1.64)	5.50 (1.06)	4.00 (1.66)
Begrijpelijkheid	5.44 (.96)	6.03 (.87)	5.77 (1.21)

2.3 Proefpersonen

Aan het experiment hebben 235 proefpersonen deelgenomen, waarvan er 148 antwoorden ($N = 148$) geschikt waren voor de analyse. De leeftijd van de proefpersonen lag tussen de 18 jaar (jongste leeftijd) en de 79 jaar (oudste leeftijd) ($M = 34.39$, $SD = 17.59$). De leeftijden waren gelijk verdeeld over de vier condities ($F(3, 147) = .415$, $p = .742$). 65,5% van de proefpersonen waren vrouwen en 33,1% waren mannen, 1,4% gaf aan liever geen uitspraak te doen over hun geslacht. Ook de geslachten waren gelijk verdeeld over de vier condities ($\chi^2(6) = 6.88$, $p = .332$).

Wetenschappelijk onderwijs was het meest voorkomende opleidingsniveau met 45,9% van alle proefpersonen. Het huidige of afgeronde opleidingsniveau varieerde van middelbare school tot wetenschappelijk onderwijs en werd tevens gelijk verdeeld over de vier condities ($\chi^2(9) = 7.92$, $p = .543$).

De proefpersonen kregen vervolgens de optie om aan te geven waar zij zijn geboren (opties alle provincies + buiten Nederland). De meeste proefpersonen waren geboren in Gelderland (44,6%). Geboorteprovincie werd normaal verdeeld over de condities ($\chi^2(33) = 38.00$, $p = .252$). Gemiddeld genomen sprak een groter aantal proefpersonen met een standaard Nederlands accent ($M = 5.15$, $SD = 1.68$) dan met een regionaal Nederlands accent ($M = 3.56$, $SD = 1.85$).

De proefpersonen werden ook gevraagd naar hun ervaring met sollicitaties ($M = 5.24$, $SD = 1.69$) en of zij ervaring hebben met het afnemen van sollicitaties ($M = 3.30$, $SD = 2.25$). Dit werd wederom aan de hand van een zevenpunt Likertschaal afgenomen (1 = helemaal mee eens en 7 = helemaal mee oneens), waarbij de ervaring met sollicitaties ($F(3, 144) = 2.04$, $p = .111$) en de ervaring met het afnemen van sollicitaties ($F(3, 144) = .40$, $p = .750$) gelijk zijn verdeeld over de condities.

2.4 Onderzoeksonwerp

Het experiment heeft een 2x2 tussenproefpersoonontwerp. De factoren van dit experiment zijn *accent* (niveaus: Haags of Nijmeegs) en *verontschuldiging* (niveaus: met of zonder).

Alle participanten werden willekeurig toegewezen aan een conditie en kregen een spreker met een Haags accent of een Nijmeegs accent te horen. Alle condities staan hieronder weergegeven.

- Conditie 1: Randstedelijk (Haags) accent en zonder een verontschuldiging
- Conditie 2: Randstedelijk (Haags) accent en met een verontschuldiging
- Conditie 3: regionaal stedelijk (Nijmeegs) accent en zonder een verontschuldiging
- Conditie 4: regionaal stedelijk (Nijmeegs) accent en met een verontschuldiging

2.5 Instrumentatie

De dimensie *status* is gemeten door middel van een schaal uit de studie van Fiske et al. (2002). Status werd opgesplitst in: ‘hoogopgeleid’, ‘economisch succesvol’ en ‘prestigieus’ ($\alpha = .932$) (1 = helemaal mee oneens tot 7 = helemaal mee eens).

Voor de variabele *competentie* werd een zevenpunt Likertschaal gebruikt uit onderzoek van Heijmer & Vonk (2002). *Competentie* bestond uit twaalf items, namelijk ‘verantwoordelijk’, ‘bekwaam’, ‘nauwkeurig’, ‘handig’, ‘scherp’, ‘intelligent’, ‘ijverig’, ‘vasthoudend’, ‘dom’, ‘onnozel’, ‘slordig’ en ‘onhandig’ ($\alpha = .835$) (1 = helemaal mee oneens tot 7 = helemaal mee eens). De schalen voor ‘dom’, ‘onnozel’, ‘slordig’ en ‘onhandig’ werden omgecodeerd naar een schaal die van negatief (helemaal mee oneens) naar positief (helemaal mee eens) liep.

De dimensie *dynamiek* werd getoetst aan de hand van de schaal van Grondelaers, van Hout & van Gent (2022). *Dynamiek* werd opgedeeld in de items: ‘modern’, ‘hip’, ‘trendy’, ‘cool’ en ‘stoer’ ($\alpha = .740$) (1 = helemaal mee oneens tot 7 = helemaal mee eens).

De *begrijpelijkheid* werd gemeten door middel van de vragen afkomstig van het onderzoek van Hendriks et al. (2016). In totaal zijn dit zeven vragen/uitspraken: ‘Ik moet heel goed luisteren om de spreker te kunnen verstaan’, ‘De spreker spreekt duidelijk’, ‘De spreker is nauwelijks verstaanbaar’, ‘De spreker was moeilijk te begrijpen’, ‘Ik heb moeite om te begrijpen waar de spreker het over heeft’ en ‘Ik heb er geen moeite mee om de spreker te

begrijpen' ($\alpha = .949$) (1= helemaal mee oneens tot 7 = helemaal mee eens). Alle schalen, op 'De spreker spreekt duidelijk' en 'Ik heb er geen moeite mee om de spreker te verstaan' na, werden omgecodeerd naar een schaal die van negatief (helemaal mee oneens) naar positief (helemaal mee eens) liep.

De variabele *hirability*, oftewel de kans dat een persoon de baan krijgt, werd gemeten aan de hand van de schaal van Deprez-Sims & Morris (2010). De items op deze schaal waren: 'Ik zou deze sollicitant aanbevelen', 'Ik zou tevreden zijn als deze sollicitant wordt aangenomen', 'Ik heb een positieve indruk van deze sollicitant', 'Deze sollicitant zou een aanwinst zijn voor het bedrijf' en 'De kans is groot dat deze sollicitant wordt aangenomen' ($\alpha = .738$) (1 = helemaal mee oneens tot 7 = helemaal mee eens).

2.6 Controle variabelen

De variabelen *accentsterkte* en *accentherkenning* werden opgenomen als controlevariabelen in de pre-test en het hoofdexperiment.

De beoordeling van accentsterkte is gebaseerd op een zevenpunt Likertschaal afkomstig uit Grondelaers, Van Hout en Van Gent (2018). De stellingen zijn aangepast naar: 'De spreker spreekt standaard Nederlands' en 'De spreker spreekt regionaal Nederlands' (1 = helemaal mee oneens tot 7 = helemaal mee eens).

Accentherkenning is gemeten aan de hand van een meerkeuzevraag 'Uit welke provincie denkt u dat de spreker afkomstig is?', waarbij deelnemers de afkomst van de spreker moesten raden (opties van alle provincies + weet ik niet). Een herkenbaarheid van 50% correcte antwoorden over de herkomst van de sprekers wordt beschouwd als acceptabel (Grondelaers, Van Hout en Van Gent, 2018).

2.7 Procedure

De proefpersonen van de huidige studie werden voornamelijk uit eigen netwerk geworven. Via sneeuwbalwerving werden proefpersonen gerekruteerd. Om deelname te motiveren, stond in het wervingsbericht vermeld dat deelnemers kans maakten op 3x Bol.com vouchers ter waarde van €10,-. Deelname aan het experiment was geheel vrijwillig en proefpersonen konden op ieder moment stoppen met de vragenlijst. Voor het invullen van de online questionnaire werd expliciet om toestemming gevraagd en de anonimiteit van de proefpersonen werd benadrukt. Op dezelfde pagina werden zij geïnstrueerd over de deelname

aan het experiment. Verder werden de proefpersonen gevraagd de stimuli te beluisteren om vervolgens de vragenlijst in te vullen. De participanten kregen telkens één audiofragment te zien, waarna hun attitude werd bevraagd door middel van de semantische schaalvragen. Na afloop van de vragenlijst werden de proefpersonen ingelicht over het doel van het onderzoek. Daarnaast werd een aanspreekpunt vermeld, wie zij konden contacteren bij klachten of vragen over het onderzoek. Het invullen van de vragenlijst kostte de proefpersoon gemiddeld 8 minuten en 15 seconden. Dit is exclusief de extreme waarden. Het experiment heeft plaatsgevonden via een online questionnaire van Qualtrics in december 2023.

2.8 Statistische toetsing

Om de onderzoeksvraag te toetsen, van het mogelijke effect van het gebruik van een verontschuldiging door de spreker met stedelijk/regionaal accent invloed op de beoordeling van de spreker, werd gebruikgemaakt van een F -toets met tweeweg univariate variantie-analyse voor elke dimensie. Er werd onderzocht of er hoofdeffecten zijn voor Accent en Verontschuldiging en of er een interactie-effect is tussen de factoren. Voor de uitvoering van de tweeweg variantieanalyses is het programma SPSS gebruikt.

3. Resultaten

3.1 Manipulatiecheck

Accentsterkte

Uit een tweeweg variantieanalyse voor *standaardaccent* bleek een significant hoofdeffect van Accent ($F(1, 144) = 7.462, p = .007$) op Accentsterkte. De Nijmeegse spreker ($M = 4.42, SD = 1.66$) bleek een sterker standaardaccent te hebben dan de Haagse spreker ($M = 3.63, SD = 1.71$). Daarnaast bleek uit een tweeweg variantieanalyse voor *standaardaccent* een significant hoofdeffect van Verontschuldiging ($F(1, 144) = 4.94, p = .028$) op Accentsterkte. Het gebruik van een verontschuldiging ($M = 3.71, SD = 1.68$) door de spreker leidde tot een sterkere beoordeling van het accent dan wanneer de spreker niet gebruikmaakte van een verontschuldiging ($M = 4.38, SD = 1.72$). Tenslotte werd er geen interactie-effect gevonden ($F(1, 144) p < 1$).

Uit een tweeweg variantieanalyse voor *regionaal accent* bleek geen significant hoofdeffect van Accent ($F(1, 144), p < 1$) op Accentsterkte. Uit een tweeweg variantieanalyse voor *standaardaccent* bleek daarentegen een significant hoofdeffect van Verontschuldiging ($F(1, 144) = 3.977, p = .048$) op Accentsterkte. Het gebruik van een verontschuldiging ($M = 5.26, SD = 1.30$) door de spreker leidde tot een sterkere beoordeling van het accent dan wanneer de spreker niet gebruikmaakte van een verontschuldiging ($M = 4.73, SD = 1.70$). Tenslotte werd er geen significant interactie-effect gevonden ($F(1, 144) p < 1$).

Accentherkenning

Uit een frequentieanalyse bleek dat 27.6% van de proefpersonen het accent van de Nijmeegse spreker herkende als een accent uit Gelderland. 36.8% van de proefpersonen herkende het Nijmeegse accent als een accent afkomstig uit Noord-Brabant. 50% van de proefpersonen herkende het accent van de Haagse spreker als een accent afkomstig uit Zuid-Holland.

Stemkarakteristieken

De stemkarakteristieken zijn per variabele (*luidheid, snelheid, prettigheid en levendigheid*) gemeten aan de hand van een onafhankelijke *t*-toetsen. Uit een onafhankelijke *t*-toets voor *hardheid* bleek er een significant effect ($t(137,61) = -4,57, p < .001$) te zijn tussen het Nijmeegse accent en het Haagse accent. Uit een onafhankelijke *t*-toets voor *snelheid* bleek

er een significant effect ($t(145,83) = -4,86, p < .001$) te zijn tussen het Nijmeegse accent en het Haagse accent. Uit een onafhankelijke t -toets voor *prettigheid* bleek er tenslotte een significant effect ($t(146) = 5,10, p < .001$) te zijn tussen het Nijmeegse accent en het Haagse accent. Uit een onafhankelijke t -toets voor *levendigheid* bleek echter geen significant effect tussen de accenten. In Tabel 3 staan de gemiddelde scores en standaarddeviaties op de verschillende stemkarakteristieken voor zowel de Nijmeegse spreker als de Haagse spreker weergegeven.

Tabel 3 De gemiddelde scores en standaarddeviaties op de verschillende stemkarakteristieken van de Nijmeegse en Haagse spreker.

	Nijmeegse spreker M (SD)	Haagse spreker M (SD)
Luidheid	4.11 (1.68)	5.21 (1.23)
Snelheid	3.32 (1.57)	4.56 (1.54)
Prettigheid	4.71 (1.45)	3.53 (1.37)
Levendigheid	4.41 (1.74)	4.58 (1.54)

3.2 Analyses afhankelijke variabelen

Het huidige experiment had als doel om te onderzoeken of het gebruik van een verontschuldiging door de spreker met een regionaal/Randstedelijk accent invloed heeft op de beoordeling (op de dimensies *status*, *competentie*, *dynamiek*, *begrijpelijkheid* en *hirability*) van de spreker door de luisteraar. De hoofdeffecten en interactie-effecten van Accent en Verontschuldiging zijn voor elke dimensie gemeten door middel van een tweeweg variantieanalyse. De gemiddelde scores en standaardafwijkingen per afhankelijke variabele voor de vier condities zijn weergegeven in Tabel 4.

Status

Uit de tweeweg variantie-analyse van Accent en Verontschuldiging op *Status* bleek een significant hoofdeffect van Accent ($F(1, 144) = 9.69, p = .002$). De participanten beoordeelden de spreker met een Haags accent lager op *Status* ($M = 3.65, SD = 1.14$) dan de

spreker met een Nijmeegs accent ($M = 4.27, SD = 1.81$). Bovendien werd er een significant hoofdeffect gevonden van Verontschuldiging ($F(1, 144) = 24.22, p < .001$). Als de spreker een verontschuldiging gebruikte klonk het alsof hij een lagere status had ($M = 3.22, SD = .94$) dan wanneer hij geen verontschuldiging gebruikte ($M = 4.19, SD = 1.15$). Er bleek geen interactie-effect te zijn tussen Accent en Verontschuldiging ($F(1, 144) < 1$).

Competentie

Uit de tweeweg variantie-analyse van Accent en Verontschuldiging op *Competentie* bleek er een interactie-effect te zijn tussen Accent en Verontschuldiging ($F(1, 144) = 4.25, p = .041$). Door een split file uit te voeren op basis van Accent en een univariate analyse voor Verontschuldiging, valt af te lezen dat de interactie wordt verklaard doordat het verschil in Verontschuldiging alleen bleek op te treden voor het Haagse accent ($F(1, 70) = 9.60, p = .003, \eta^2 = .12$). Als de spreker met een Haags accent verontschuldiging gebruikte ($M = 3.91, SD = 1.11$) klonk hij minder competent dan wanneer hij geen verontschuldiging gebruikte ($M = 4.69, SD = 1.00$). Er bleek geen significant verschil voor Verontschuldiging voor het Nijmeegs accent ($F(1, 74) < 1$).

Dynamiek

Uit de tweeweg variantie-analyse van Accent en Verontschuldiging op *Dynamiek* bleken er geen hoofdeffecten te zijn van Accent ($F(1, 144) < 1$) en van Verontschuldiging ($F(1, 144) < 1$). Daarnaast bleek er geen interactie-effect te zijn tussen Accent en Verontschuldiging ($F(1, 144) < 1$).

Begrijpelijkheid

Uit de tweeweg variantie-analyse van Accent en Verontschuldiging op *Begrijpelijkheid* bleek er een significant hoofdeffect te zijn van Accent ($F(1, 144) = 20.19, p < .001$). De participanten vonden de spreker met een Haags accent minder begrijpelijk spreken ($M = 5.29, SD = 1.14$) dan de spreker met een Nijmeegs accent ($M = 6.03, SD = .88$). Er werd echter geen significant hoofdeffect gevonden van Verontschuldiging ($F(1, 144) < 1$). Tenslotte bleek er geen significant interactie-effect te zijn tussen Accent en Verontschuldiging ($F(1, 144) < 1$).

Hirability

Uit de tweeweg variantie-analyse van Accent en Verontschuldiging op *Hirability* bleek er een significant interactie-effect te zijn tussen Accent en Verontschuldiging ($F(1, 144) = 4.50, p = 0.36$). Door een split file uit te voeren op basis van ‘accent’ en een univariate analyse voor ‘verontschuldiging’, valt af te lezen dat de interactie wordt verklaart doordat het verschil in Verontschuldiging alleen bleek op te treden voor het Haagse accent ($F(1, 70) = 5.38, p = .023, \eta^2 = .07$). Als de spreker met een Haags accent een verontschuldiging gebruikte ($M = 3.62, SD = 1.29$) had hij een minder grote kans om aangenomen te worden dan wanneer hij geen verontschuldiging gebruikte ($M = 4.32, SD = 1.24$). Er bleek geen significant verschil voor Verontschuldiging voor het Nijmeegse accent ($F(1, 74) < 1$).

Tabel 4 De gemiddelde scores en standaardafwijkingen van het Nijmeegse accent en het Haagse accent met of zonder verontschuldiging op de verschillende dimensies (N = 148).

	Nijmeegs met n = 37 M (SD)	Nijmeegs zonder n = 39 M (SD)	Haags met n = 40 M (SD)	Haags zonder n = 32 M (SD)
Status	3.86 (.99)	4.65 (1.23)	3.22 (.94)	4.19 (1.15)
Competentie	5.28 (.74)	5.41 (.91)	3.91 (1.11)	4.69 (1.00)
Dynamiek	4.02 (.93)	3.88 (1.02)	3.92 (1.01)	4.28 (1.10)
Begrijpelijkheid	6.04 (.61)	6.03 (.88)	5.10 (1.28)	5.52 (.90)
Hirability	5.11 (1.09)	4.94 (1.34)	3.62 (1.29)	4.32 (1.31)

4. Conclusie

De huidige studie onderzocht het effect van het gebruik van een verontschuldiging door een spreker met een regionaal (het Nijmeegs) of een Randstedelijk (het Haags) accent op de beoordeling van de spreker door de luisteraar. De onderzoeksvraag luidde als volgt: *In hoeverre heeft het gebruik van een verontschuldiging door een spreker met een regionaal/Randstedelijk accent invloed op de beoordeling van de spreker door de luisteraar?*

De verwachting was dat de spreker met een Randstedelijk accent hoger zou worden beoordeeld op de vijf dimensies dan de spreker met een regionaal accent (H1). Deze verwachting is niet uitgekomen. Het Randstedelijke accent werd juist lager beoordeeld op de dimensies *status*, *competentie*, *begrijpelijkheid* en *hirability* dan het regionale accent. Op *status* werd geen effect gevonden.

Verder was er de verwachting dat het gebruik van een verontschuldiging door de spreker zou leiden tot minder negatieve evaluaties op de vijf dimensies dan wanneer de spreker niet gebruikmaakt van een verontschuldiging (H2). Deze verwachting is ook niet uitgekomen. Het gebruik van een verontschuldiging leidde op de dimensies *status* en *competentie* juist tot lagere beoordelingen van de spreker dan wanneer de spreker niet een verontschuldiging gebruikte. Op de dimensies *begrijpelijkheid*, *dynamiek* en *hirability* werd geen effect gevonden.

Tenslotte werd er verwacht dat het gebruik van een verontschuldiging door de spreker met een regionaal accent zou leiden tot positievere evaluaties op de vijf dimensies dan het gebruik van een verontschuldiging door de spreker met een Randstedelijk accent (H3). Deze verwachting is niet bevestigd. Er werd alleen op de dimensies *competentie* en *hirability* een interactie-effect gevonden, al leverde dit tegenovergestelde effecten op. De spreker met een Randstedelijk accent die een verontschuldiging gebruikte, werd beoordeeld als minder competent en minder geschikt voor de baan dan de spreker met een regionaal accent die geen verontschuldiging gebruikte.

De onderzoeksvraag kan dus alleen worden beantwoord op basis van de dimensies *competentie* en *hirability*. Deze bevindingen beantwoorden de onderzoeksvraag omdat ze aantonen dat het gebruik van een verontschuldiging effect heeft op de beoordeling van de spreker door de luisteraar. Toch leveren de toetsen niet de gewenste effecten op, want ze spreken de hypothesen tegen.

5. Discussie

Het doel van de huidige studie was om te onderzoeken of het gebruik van een verontschuldiging als interventie zou kunnen leiden tot positievere beoordelingen voor sprekers van niet-standaard/regionale accenten. De verwachting (H3) dat het gebruik van een verontschuldiging door een spreker met een regionaal accent zou leiden tot positievere evaluaties dan het gebruik van een verontschuldiging door de spreker met een Randstedelijk accent, kan niet worden bevestigd. Het is dus niet gelukt om door middel van het gebruik van een verontschuldiging de negatieve effecten van een spreker met een regionaal accent te verminderen.

5.1 Vergelijking van bevindingen met bestaande onderzoeken

De bevindingen druisen in tegen de resultaten van voorgaand onderzoek en de opgestelde hypothesen. Waar het gebruik van verontschuldiging in het onderzoek van Ali et al (2017) leidde tot positieve beoordelingen, leverde het gebruik van een verontschuldiging in het huidige onderzoek geen effecten op. Alleen op *competentie* en *hirability* werden significante interactie-effecten gevonden. Op beide variabelen werd de spreker van het Randstedelijke accent significant echter minder beoordeeld dan de spreker van het Nijmeegse accent. Als de Haagse spreker een verontschuldiging gebruikte, werd hij als minder competent beoordeeld, dan wanneer hij geen verontschuldiging gebruikte. Op basis van Tedeschi & Riess (1981) werd juist verwacht dat een verontschuldiging positieve effecten zou hebben, omdat mensen zich verontschuldigen om niet door anderen als incompetent te worden gezien. Uit de resultaten van Rakic, Steffens & Mummendey (2011) bleek ook dat sprekers met een regionaal accent negatiever werden beoordeeld dan standaardsprekers op *competentie*. De bevindingen van het huidige onderzoek kunnen dit echter niet bevestigen.

Er werden ook effecten gevonden waarin de Nijmeegse spreker hoger scoorde dan de Haagse spreker op *status* en *begrijpelijkheid*. Het hoofdeffect van *status* is ook verrassend te noemen, omdat dit niet in lijn is met de bevindingen van Latour, Van Hout & Grondelaers (2012). Latour, Van Hout & Grondelaers (2012) toonden aan dat sprekers met een mild accent namelijk een positievere beoordeling krijgen op *status*, dan sprekers met een sterk accent. Bovendien bleken personen met een sterk Randstedelijk accent minder te worden afgerekend, in tegenstelling tot sprekers met een sterk Limburgs accent. In het huidige onderzoek ontving

de Randstedelijke spreker met een sterk accent juist een significant mindere beoordeling op deze variabele.

Uit de manipulatiecheck bleek dat de Haagse spreker een minder sterk standaardaccent had dan de Nijmeegse spreker. Daardoor werd het Haags door de participanten als een sterker niet-standaard accent werd gezien. Uit (Dragojevic, Giles, Beck & Tatum, 2017) bleek dat sterke accenten meer negatieve emoties en minder begrip oproepen bij de luisteraars, waarbij minder begrip zorgde voor meer negatieve emoties. Mogelijk verklaart dit de bevinding dat het Haags significant lager scoorde dan het Nijmeegs op *begrijpelijkheid*. Bovendien zouden de negatieve emoties die bij minder begrip zijn ontstaan, effect hebben gehad op andere dimensies.

Waar onderzoeken als Roessel et al. (2019) en Hansen, Rakic & Steffen (2014) standaardaccenten met niet-standaard accenten vergelijken, vergelijkt de huidige studie twee niet-standaard accenten. Uit de manipulatiecheck had moeten blijken dat het Haagse accent significant hoger werd beoordeeld op *standaardaccent*. Dit was echter niet het geval, waardoor het onderzoek twee niet-standaard accenten heeft getoetst. De verwachting was echter dat het Randstedelijke accent dichterbij het standaardaccent zou liggen, omdat dit accent al sinds de vorige eeuw dominant is in Nederland (Van de Velde, 2018).

Bovendien bleek uit de manipulatiecheck dat het Haagse accent als sterker werd beoordeeld dan het Nijmeegse accent. Dit hoofdeffect geldt mogelijk als een reden voor de positievere evaluaties van het regionale accent. Daarnaast toonde de manipulatiecheck aan dat het accent van een spreker sterker werd beoordeeld zodra hij een verontschuldiging gebruikte. Uit Roessel et al. (2019) en Grondelaers, Van Hout & Van Gent (2018) bleek dat een sterk accent leidde tot negatievere evaluaties. Dit is een mogelijke verklaring voor het feit dat het gebruik van verontschuldiging leidde tot minder positieve evaluaties en daarom een tegenovergesteld effect gaf. Ook verklaart dit mogelijk de bevinding dat Nijmeegse sprekers minder negatieve evaluaties kregen dan Haagse sprekers.

5.2 Beperkingen en verklaringen

Er zijn beperkingen van het onderzoek die de resultaten mogelijk hebben belemmerd. In de pre-test is het gebruik van verontschuldiging gemeten als voorbereiding op het hoofdonderzoek. Uit de pre-test bleek dat de verontschuldiging in de tekst leidde tot neutrale

evaluaties. Om tot succesvollere resultaten te komen had uit de pre-test al moeten blijken dat de verontschuldiging positief werd beoordeeld. Mogelijk is dit te danken aan de tekst, waarbij een andere formulering van de verontschuldiging effectiever had kunnen zijn.

Een tweede beperking van het onderzoek is dat relatief veel proefpersonen het Nijmeegse accent niet herkenden. Uit de pre-test bleek dat een op de drie proefpersonen het Nijmeegs herkende als een accent uit Gelderland. Een groot deel van de proefpersonen dacht het accent te herkennen als een Brabants of Limburgs accent. Giesbers & Kroon (2006) beweren dat het Nijmeegs sterk verwant is aan het Noord-Limburgs en het dialect in Cuijk (Noord-Brabant). Dit verklaart waarom proefpersonen het Nijmeegs lastig konden onderscheiden van andere zuidelijke accenten.

Een derde beperking van het onderzoek is de afkomst van de proefpersonen. 44,6% van de proefpersonen is afkomstig uit Gelderland. Dit heeft mogelijk een effect gehad op de resultaten. Het ligt voor de hand dat mensen accenten binnen hun eigen provincie hoger waarderen dan andere, bijvoorbeeld westelijke, accenten. Zo bleek uit Pinget, Rotteveel & van de Velde (2014) dat mensen uit het zuiden hun eigen accent hoger waarderen dan een noordelijke accent of een accent uit de Randstad. Dit zou een mogelijke verklaring kunnen zijn voor het feit dat een meerderheid een zuidelijk accent als het Nijmeegs hoger beoordeelde op bijvoorbeeld *status* en *begrijpelijkheid*. Tenslotte is het voor voorgelezen Nederlands lastiger de afkomst van de spreker te bepalen dan spontane Nederlandse spraak (Pinget, Rotteveel & van de Velde, 2014)

5.3 Aanbevelingen en vervolgonderzoek

In het onderzoek van Roessel et al. (2017) ontvingen de proefpersonen voorafgaand aan het audiofragment al een instructie. Proefpersonen ontvingen eerst de instructie (de interventie) en luisterden vervolgens naar het audiofragment. Mogelijk is een soortgelijke opzet ook toe te passen met verontschuldiging bij het beoordelen van sollicitatiegesprekken. Door de proefpersonen de verontschuldiging voorafgaand aan het audiofragment te laten luisteren, kan de verontschuldiging nog nadrukkelijker naar voren komen. Dit zou net als bij Roessel et al. (2017) tot een succesvolle interventie kunnen leiden in vervolgonderzoek.

De huidige studie suggereert dat de beoordeling van accentsprekers kan afhangen van de afkomst van de luisteraars. Het overgrote deel van de participanten kwam uit Gelderland en identificeert zich daarom mogelijk meer met het Nijmeegse accent (Pinget, Rotteveel & van de Velde, 2014). Vervolgonderzoek zou zich daarom kunnen richten op het werven van

participanten uit andere regio's dan waar de sprekers vandaan komen. Verder zou vervolgonderzoek zich kunnen richten op een Randstedelijk accent dat wordt beoordeeld als een standaard accent. Het Haagse accent werd in de huidige studie beoordeeld als een niet-standaard accent. Mogelijk worden het Amsterdams of Rotterdams meer beschouwd als een standaard accent door participanten.

De bevindingen van het huidige onderzoek hebben helaas geen gewenste inzichten kunnen opleveren in onderzoek naar het verminderen van accentdiscriminatie. Het spreken met een regionaal accent leek niet zozeer negatieve beoordelingen op te wekken, maar het spreken met een Randstedelijk accent werd wel significant lager beoordeeld op de dimensies.

6. Referenties

- Ali, A. A., Lyons, B. J., & Ryan, A. M. (2017). Managing a perilous stigma: Ex-offenders' use of reparative impression management tactics in hiring contexts. *Journal of Applied Psychology, 102*(9), 1271–1285. <https://doi.org/10.1037/apl0000226>
- Boves, T., & Gerritsen, M. (1995). *Inleiding in de sociolinguïstiek*. Utrecht: Het Spectrum.
- Brown, P., & Levinson, S. C. (1987). *Politeness: some universals in language usage*.
<http://dx.doi.org/10.1017/cbo9780511813085>
- Deprez-Sims, A., & Morris, S. B. (2010). Accents in the workplace: Their effects during a job interview. *International Journal of Psychology, 45*(6), 417–426.
<https://doi.org/10.1080/00207594.2010.499950>
- Dragojević, M., Giles, H., Beck, A., & Tatum, N. T. (2017). The fluency principle: Why foreign accent strength negatively biases language attitudes. *Communication Monographs, 84*(3), 385–405. <https://doi.org/10.1080/03637751.2017.1322213>
- Edwards, H. T. (1997). *Applied phonetics: The sounds of American English* (2nd ed.). San Diego, CA: Singular
- Fiske, S. T., Cuddy, A. J. C., Glick, P., & Xu, J. (2002). A model of (often mixed) stereotype content: competence and warmth respectively follow from perceived status and competition. *Journal of Personality and Social Psychology, 82*(6), 878–902.
<https://doi.org/10.1037/0022-3514.82.6.878>
- Fuertes, J. N., Gottdiener, W. H., Martín, H., Gilbert, T. C., & Giles, H. (2011). A meta-analysis of the effects of speakers' accents on interpersonal evaluations. *European Journal of Social Psychology, 42*(1), 120–133. <https://doi.org/10.1002/ejsp.862>
- Garrett, P. (2010). *Attitudes to language*. Cambridge University Press.
- Grondelaers, S., & Van Gent, P. (2022). Aicha is more Dutch but less dynamic than Ahmed: The Gendered Nature of race in the Netherlands. *Dutch Crossing: Journal of Low Countries Studies, 46*(3), 274–290. <https://doi.org/10.1080/03096564.2022.2145043>
- Grondelaers, S., & Van Hout, R. (2010). Is standard Dutch with a regional accent standard or not? evidence from native speakers' attitudes. *Language Variation and Change, 22*(2), 221–239. <https://doi.org/10.1017/s0954394510000086>

- Grondelaers, S., Van Hout, R., & Steegs, M. (2009). Evaluating regional accent variation in standard Dutch. *Journal of Language and Social Psychology*, 29(1), 101–116.
<https://doi.org/10.1177/0261927x09351681>
- Grondelaers, S., Van Hout, R., & Van Gent, P. (2018). Re-evaluating the prestige of regional accents in Netherlandic standard Dutch: the role of accent strength and speaker gender. *Journal of Language and Social Psychology*, 38(2), 215–236.
<https://doi.org/10.1177/0261927x18810730>
- Hansen, K., Rakić, T., & Steffens, M. C. (2013). When actions speak louder than words. *Journal of Language and Social Psychology*, 33(1), 68–77.
<https://doi.org/10.1177/0261927x13499761>
- Hendriks, B., Van Meurs, W., & Hogervorst, N. (2016). Effects of degree of accentedness in lecturers' Dutch-English pronunciation on Dutch students' attitudes and perceptions of comprehensibility. *Dutch journal of applied linguistics*, 5(1), 1–17.
<https://doi.org/10.1075/dujal.5.1.01hen>
- Kalin, R., & Rayko, D. S. (1978). Discrimination in evaluative judgments against Foreign-Accented job candidates. *Psychological Reports*, 43(3_suppl), 1203–1209.
<https://doi.org/10.2466/pr0.1978.43.3f.1203>
- Kozlowski, A. (2015). The influence of accents on social perception. *Inkblot*, 4, 12-16.
- Latour, B., Grondelaers, S., & Van Hout, R. (2012). De schoonheid van taal - hoe wezenlijk is het oordeel mooi in taalattitudes? *Taal en tongval*, 64(2), 243–261.
<https://doi.org/10.5117/tet2012.2.lato>
- Lippi-Green, R. (1997). English with an accent: Language, ideology, and discrimination in the United States.
- Mai, R., & Hoffmann, S. (2013). Accents in Business Communication: An Integrative Model and Propositions for Future research. *Journal of Consumer Psychology*, 24(1), 137–158. <https://doi.org/10.1016/j.jcps.2013.09.004>
- Nejjari, W., Gerritsen, M., Van Hout, R., & Planken, B. (2019). Refinement of the matched-guise technique for the study of the effect of non-native accents compared to native accents. *Lingua*, 219, 90–105. <https://doi.org/10.1016/j.lingua.2018.12.001>
- Nejjari, W., Gerritsen, M., Van Hout, R., & Planken, B. (2021). Dutch listeners' responses to Dutch, British and American English accents in three contexts. *Dutch journal of applied linguistics*, 10. <https://doi.org/10.51751/dujal9365>

- Pinget, A., Rotteveel, M., & Van De Velde, H. (2014). Standaardnederlands met een accent - herkenning en evaluatie van regionaal gekleurd standaardnederlands in Nederland. *Nederlandse taalkunde*, 19(1), 3–45. <https://doi.org/10.5117/nedtaa2014.1.ping>
- Powesland, P. F., & Giles, H. (1975). Persuasiveness and Accent-Message incompatibility. *Human Relations*, 28(1), 85–93. <https://doi.org/10.1177/001872677502800105>
- Rakić, T., Steffens, M. C., & Mummendey, A. (2011). Blinded by the accent! the minor role of looks in ethnic categorization. *Journal of Personality and Social Psychology*, 100(1), 16–29. <https://doi.org/10.1037/a0021522>
- Roessel, J., Schoel, C., & Stahlberg, D. (2017). What's in an accent? General Spontaneous Biases against Nonnative Accents: An investigation with Conceptual and Auditory IATs. *European Journal of Social Psychology*, 48(4), 535–550. <https://doi.org/10.1002/ejsp.2339>
- Tedeschi, J.T. and Riess, M. (1981) Impression Management Theory and Social Psychological Research. Academic, New York. - References - Scientific Research Publishing. (z.d.).
- Van Bezooijen, R. (2000). Een rondje dialect: Dialectonderzoek in breed perspectief. *Taal en Tongval*, 52, 9-19.
- Van Bezooijen, R., & Ytsma, J. (1999). Accents of Dutch. *Belgian Journal of Linguistics*, 13, 105–129. <https://doi.org/10.1075/bjl.13.07bez>
- Van Hout, R. (1989). De structuur van taalvariatie. Een sociolinguïstisch onderzoek naar het stadsdialect van Nijmegen. Proefschrift Katholieke Universiteit Nijmegen
- Weyant, J. M. (2019). Reducing implicit bias toward Non-Native speakers of English via perspective taking. *Hispanic Journal of Behavioral Sciences*, 41(4), 542–549. <https://doi.org/10.1177/0739986319869321>
- Zwart, W., van der Boom, J., Brookman, S., & van der Poppe, J. (2019). Regionale taal en identiteit bij jongeren: In gesprek over voordelen en vooroordelen. *Levende Talen Magazine*, 106(1), 4

7. Bijlagen

Bijlage 1. Sollicitatietekst spreker

“Goedemiddag, leuk dat ik op gesprek mocht komen voor de human resource management functie. Zoals u misschien al heeft kunnen horen heb ik een accent maar daar wen je snel aan hoor! Verder doet dit ook niks af aan mijn kwaliteiten!

Ik heb een bachelor opleiding human resource management afgerond, en heb vervolgens 4 jaar gewerkt bij een adviesbureau als HR-adviseur, maar ik ben nu op zoek naar iets meer vastigheid. Vandaar dat ik op deze functie heb gesolliciteerd. Ik denk dat mijn kwaliteiten goed aansluiten op de vereisten van de functie. Ik vind het leuk om met mensen te werken en kan met vrijwel iedereen goed opschieten. Ik kan werken onder druk en raak niet snel in paniek wanneer een probleem zich voordoet. Ik hecht veel waarde aan een goede en open sfeer in het team en ik ben ervan overtuigd dat dit ook tot de beste prestaties leidt. Daarnaast ben ik punctueel en betrouwbaar. Ik werk hard om tot goede resultaten te komen. Ik zou deze vaardigheden graag benutten binnen jullie bedrijf human resource manager.”

Bijlage 2. Beschrijving functie Human Resource manager

“Als Human Resource manager ga je je bezighouden met recruitment, training en ontwikkeling van werknemers. Jij zult het human resource management team aansturen en begeleiden om samen onze bedrijfsdoelen na te streven. Jij bent verantwoordelijk voor de verzekeringen en pensioenen van onze werknemers en zorgt ervoor dat de wet- en regelgeving nageleefd wordt volgens de arbeidsvoorschriften.”

Bijlage 3. Items variabele *begrijpelijkheid*

1. ‘Ik moet heel goed luisteren om de spreker te kunnen verstaan’
2. ‘De spreker spreekt duidelijk’
3. ‘De spreker is nauwelijks verstaanbaar’
4. ‘De spreker was moeilijk te begrijpen’
5. ‘Ik heb er geen moeite mee om de spreker te begrijpen’

Bijlage 3. Vragenlijst pre-test

Elke participant beoordeelde 3 Haagse sprekers en 3 Nijmeegse sprekers. Per spreker ontvingen ze de volgende vragen:

Mijn leeftijd is:

Ik identificeer mij als

- Man
- Vrouw
- Anders / zeg ik Sever niet

Klik om het fragment te starten

Geef aan in hoeverre u het eens bent met de volgende stellingen:

	Helemaal mee oneens	Oneens	Een beetje mee oneens	Niet eens en niet oneens	Een beetje mee eens	Eens	Helemaal mee eens
Deze spreker spreekt met een harde stem	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Deze spreker spreekt snel	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Deze spreker heeft een prettige stem	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Deze spreker klinkt levendig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Geef aan in hoeverre u het eens bent met de volgende stellingen:

	Helemaal mee oneens	Oneens	Een beetje mee oneens	Niet eens en niet oneens	Een beetje mee oneens	Eens	Helemaal mee eens
Deze spreker spreekt met een standaard Nederlands accent	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Deze spreker spreekt met een sterk regionaal accent	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Geef aan in hoeverre u het eens bent met de volgende stellingen:

	Helemaal mee oneens	Oneens	Een beetje mee oneens	Niet eens en niet oneens	Een beetje mee eens	Eens	Helemaal mee eens
De verontschuldiging van de spreker klinkt geloofwaardig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De verontschuldiging van de spreker klinkt authentiek	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

- Utrecht
- Zeeland
- Zuid-Holland
- Weet ik niet

Bijlage 4. Vragenlijst hoofdonderzoek

TOESTEMMINGSVERKLARING

U wordt uitgenodigd om mee te doen aan een onderzoek naar de beoordeling van sprekers. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door studenten Communicatie- en Informatiewetenschappen van de Radboud Universiteit.

Meedoen aan het onderzoek houdt in dat u naar een kort audiofragment luistert en een online vragenlijst invult. Het invullen van de vragenlijst kost slechts 5 tot 10 minuten en helpt ons enorm met het uitvoeren van ons onderzoek!

Vrijwillig

U doet vrijwillig mee aan dit onderzoek en kunt op elk moment tijdens het invullen van de vragenlijst stoppen. U hoeft niet aan te geven waarom u stopt. Omdat de data meteen geanonimiseerd worden, is het na het voltooien van het experiment niet mogelijk om uw onderzoeksgegevens te laten verwijderen.

Onderzoeksgegevens

Wat gebeurt er met mijn gegevens? De onderzoeksgegevens die in dit onderzoek worden verzameld zullen gebruikt worden voor datasets, artikelen en presentaties. Er wordt op discrete en beveiligde wijze volgens de privacy richtlijnen van de Radboud Universiteit met deze gegevens omgegaan.

Door te klikken op 'Ja, ik ga akkoord' geeft u aan dat u:

- Bovenstaande informatie heeft gelezen
- Instemt met deelname aan het onderzoek zoals in bovenstaande informatie is beschreven
- Begrijpt hoe de gegevens van het onderzoek bewaard zullen worden en waarvoor ze gebruikt zullen worden
- Vrijwillig meedoet aan het onderzoek
- 18 jaar of ouder bent

Als u niet mee wilt doen aan het onderzoek kunt u klikken op 'Nee, ik ga niet akkoord'. U zult dan worden doorgestuurd naar het einde van deze vragenlijst.

Mocht u na het lezen van dit toestemmingsformulier nog vragen hebben dan kunt u mailen naar: tom.lenderink@ru.nl

Ja, ik ga akkoord (doorgaan met het onderzoek)

Nee, ik ga niet akkoord (vragenlijst afsluiten)

De vragenlijst bestaat uit twee delen. In het eerste deel vragen we u een aantal demografische gegevens in te vullen. In het tweede deel krijgt u een audiofragment te horen dat u kunt beoordelen op schaalvragen. Klik op de pijl om verder te gaan.

Mijn leeftijd is:

Ik identificeer mij als:

- Man
- Vrouw
- Anders / zeg ik liever niet

Mijn huidige of afgeronde opleidingsniveau is:

- Basisonderwijs
- Middelbare school
- Middelbaar beroepsonderwijs (mbo)
- Hoger beroepsonderwijs (hbo)
- Wetenschappelijk onderwijs (wo)

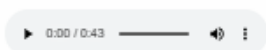
Vanaf nu begint deel twee van de vragenlijst.

Stel je voor dat jij in het recruitment team zit van een bedrijf. Jullie zijn op zoek naar een sollicitant om de functie 'human resource manager' in te vullen. Een functie beschrijving is hieronder te vinden.

Als Human Resource manager ga je je bezighouden met recruitment, training en ontwikkeling van werknemers. Jij zult het human resource management team aansturen en begeleiden om samen onze bedrijfsdoelen na te streven. Jij bent verantwoordelijk voor de verzekeringen en pensioenen van onze werknemers en zorgt ervoor dat de wet- en regelgeving nageleefd wordt volgens de arbeidsvoorschriften. Sollicitanten is gevraagd online een audiosollicitatie op te sturen,

Na het luisteren van het audiofragment volgen een aantal schaalvragen, bij het beantwoorden van de vragen is er geen goed of fout.

Klik nu op de pijl om verder te gaan naar het audiofragment

Klik om het fragment te starten

Beoordeel de volgende stellingen:

	Helemaal mee oneens	Oneens	Beetje mee oneens	Niet eens on niet oneens	Beetje mee eens	Eens	Helemaal mee eens
Ik moet heel goed luisteren om de spreker te kunnen verstaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De spreker spreekt duidelijk	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De spreker is nauwelijks verstaanbaar	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De spreker was moeilijk te begrijpen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb moeite om te begrijpen waar de spreker het over heeft	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb er geen moeite mee om de spreker te begrijpen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Deze spreker klinkt:

	Helemaal mee oneens	Oneens	Beetje mee oneens	Niet eens en niet oneens	Beetje mee eens	Eens	Helemaal mee eens
Verantwoordelijk	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ijverig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bekwaam	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vasthoudend	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nauwkeurig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Handig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Scherp	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Intelligent	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Dom	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Onnozel	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Slordig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Onhandig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Deze spreker klinkt:

	Helemaal mee oneens	Oneens	Een beetje mee oneens	Niet eens en niet oneens	Een beetje mee eens	Eens	Helemaal mee eens
Prestigieus	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Economisch succesvol	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hoogopgeleid	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Deze spreker klinkt:

	Helemaal mee oneens	Oneens	Een beetje mee oneens	Niet eens en niet oneens	Een beetje mee eens	Eens	Helemaal mee eens
Modern	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hip	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Zelfverzekerd	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Cool	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Stoer	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Beoordeel de volgende stellingen:

	Helemaal mee oneens	Oneens	Beetje mee oneens	Niet eens en niet oneens	Beetje mee eens	Eens	Helemaal mee eens
Ik zou deze sollicitant aanbevelen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik zou tevreden zijn als deze sollicitant wordt aangenomen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb een positieve indruk van deze sollicitant	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Deze sollicitant zou een aanwinst zijn voor het bedrijf	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De kans is groot dat deze sollicitant wordt aangenomen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Uit welke provincie denkt u dat de spreker afkomstig is?

- Drenthe
- Flevoland
- Friesland
- Gelderland
- Groningen
- Limburg
- Noord-Brabant
- Noord-Holland
- Overijssel
- Utrecht
- Zeeland
- Zuid-Holland
- weet ik niet

Uit welke provincie denkt u dat de spreker afkomstig is?

- Drenthe
- Flevoland
- Friesland
- Gelderland
- Groningen
- Limburg
- Noord-Brabant
- Noord-Holland
- Overijssel
- Utrecht
- Zeeland
- Zuid-Holland
- weet ik niet

Beoordeel de volgende stellingen:

	Helemaal mee oneens	Oneens	Beetje mee oneens	Niet eens en niet oneens	Beetje mee eens	Eens	Helemaal mee eens
De spreker spreekt standaard Nederlands	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De spreker spreekt regionaal Nederlands	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Geef aan in hoeverre u het eens bent met de volgende stellingen:

	Helemaal mee oneens	Oneens	Een beetje mee oneens	Niet eens en niet oneens	Een beetje mee eens	Eens	Helemaal mee eens
De spreker spreekt met een harde stem	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De spreker spreekt snel	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De spreker heeft een prettige stem	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De spreker klinkt levendig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Ik ben geboren in:

- Drenthe
- Flevoland
- Friesland
- Gelderland
- Groningen
- Limburg
- Noord-Brabant
- Noord-Holland
- Overijssel
- Utrecht
- Zeeland
- Zuid-Holland
- buiten Nederland

Beoordeel de volgende stellingen:

	Helemaal mee oneens	Oneens	Beetje mee oneens	Niet eens en niet oneens	Beetje mee eens	Eens	Helemaal mee eens
Ik spreek met een standaard Nederlands accent	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik spreek met een regionaal Nederlands accent	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Beoordeel de volgende stellingen:

	Helemaal mee oneens	Oneens	Beetje mee oneens	Niet eens en niet oneens	Beetje mee eens	Eens	Helemaal mee eens
Ik heb ervaring met solliciteren	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb ervaring met het afnemen van sollicitaties	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Bedankt voor het beoordelen van de sollicitant. Hierna volgen nog twee optionele vragen en daarna is de vragenlijst voltooid. Klik op de pijl om verder te gaan.

Ik denk dat dit onderzoek gaat over:

Dit wil ik nog kwijt over het onderzoek:

Bedankt!

Bedankt voor uw deelname aan het onderzoek! Het doel van dit onderzoek is om een oplossing te bieden ten opzichte van accentdiscriminatie in sollicitatiegesprekken. We onderzoeken in hoeverre heeft het gebruik van een verontschuldiging door de spreker met een regionaalstedelijk/randstedelijk accent invloed heeft op de beoordeling van de spreker door de luisteraar.

Het is van belang dat deelnemers voorafgaand niet bekend zijn met het doel van het onderzoek, daarom willen wij u vriendelijk verzoeken om de inhoud en het doel van dit onderzoek niet met anderen te bespreken.

Als u vragen hebt over dit onderzoek, kunt u contact opnemen met Tom Lenderink via tom.lenderink@ru.nl

Laat hier uw emailadres achter als u kans wilt maken op 3x €10 Bol.com voucher

Bijlage 5. Checklist ethische toetsing

Checklist ETC-GW (versie 1.6, november 2020)

U vult de vragen in door bij het gekozen antwoord te klikken op het vierkantje

Na klikken verschijnt er in dit vierkantje een kruis

1. Is een zorginstelling bij het onderzoeksplan betrokken?

Toelichting: dit is het geval als één van de situaties a/b/c hierna van toepassing is op het voorgenomen onderzoek.

- A. één of meer medewerkers van een zorginstelling is bij het onderzoek betrokken als opdrachtgever of verrichter/uitvoerder
- B. het onderzoek vindt plaats binnen de muren van de zorginstelling, en dient naar de aard van het onderzoek normaliter niet buiten de muren van de zorginstelling plaats te vinden
- C. aan het onderzoek nemen patiënten/cliënten van de zorginstelling (in de hoedanigheid van behandeling) deel

Nee → doorgaan met vragenlijst

Ja → Heeft een Medisch-Ethische Toetsingscommissie geoordeeld dat het geplande onderzoek niet WMO-plichtig is?

Ja → doorgaan met vragenlijst

Nee → Deze aanvraag moet door een erkende Medisch-Ethische Toetsingscommissie behandeld worden, bijvoorbeeld de [CMO Regio Arnhem Nijmegen](#) → einde checklist

2. Wensen subsidiegevers toetsing van het onderzoeksplan door een erkende Medisch-Ethische Toetsingscommissie?

Nee → doorgaan met vragenlijst

Ja → Deze aanvraag moet door een erkende Medisch-Ethische Toetsingscommissie behandeld worden, bijvoorbeeld de [CMO Regio Arnhem Nijmegen](#) → einde checklist

3. Is er sprake van een [medisch-wetenschappelijk onderzoek dat mogelijk risico's met zich meebrengt](#) voor de deelnemende persoon?

Nee → doorgaan met vragenlijst

Ja → Deze aanvraag moet door een erkende Medisch-Ethische Toetsingscommissie behandeld worden, bijvoorbeeld de [CMO Regio Arnhem Nijmegen](#) → einde checklist

Standaard-onderzoeksmethode

4. Valt de methode van het beoogde onderzoek onder een van de [beschreven standaardonderzoeken](#) van de FdL of FFTR?

- Ja → 1. Standaard evaluatie- en attitudeonderzoek → doorgaan met vragenlijst
 Nee → toetsing noodzakelijk, einde checklist

Deelnemende personen

5. Gaat het bij het voorgenomen onderzoek om een gezonde populatie?

- Ja → doorgaan met vragenlijst
 Nee → toetsing noodzakelijk, einde checklist → [ga naar toetsprocedure](#)

6. Is er sprake van onderzoek bij minderjarigen (<16 jaar) of bij wilsonbekwamen?

- Ja → toetsing noodzakelijk, einde checklist → [ga naar toetsprocedure](#)
 Nee → doorgaan met vragenlijst

Aard van het onderzoek

7. Wordt er een methode gebruikt die het mogelijk maakt bij toeval een bevinding te doen waarvan de deelnemende persoon op de hoogte zou moeten worden gesteld?

- Ja → toetsing noodzakelijk, einde checklist → [ga naar toetsprocedure](#)
 Nee → doorgaan met vragenlijst

8. Worden deelnemende personen aan handelingen onderworpen of worden aan de deelnemende personen bepaalde gedragswijzen opgelegd die ongerief kunnen inhouden?

- Ja → toetsing noodzakelijk, einde checklist → [ga naar toetsprocedure](#)
 Nee → doorgaan met vragenlijst

9. Zijn de in te schatten risico's verbonden aan het onderzoek minimaal?

- Nee → toetsing noodzakelijk, einde checklist → [ga naar toetsprocedure](#)
 Ja → doorgaan met vragenlijst

10. Wordt er een andere vergoeding geboden aan de deelnemende personen dan gebruikelijk?

- Ja → toetsing noodzakelijk, einde checklist → [ga naar toetsprocedure](#)
 Nee → doorgaan met vragenlijst

11. Indien er [misleiding](#) plaatsvindt, voldoet de procedure dan aan de eisen zoals beschreven in het protocol van de ETC-GW?

- Nee → toetsing noodzakelijk, einde checklist → [ga naar toetsprocedure](#)

Ja → doorgaan met vragenlijst

12. Wordt voldaan aan de standaardregels in verband met [anonimiteit en privacy](#) zoals beschreven in het protocol van de ETC-GW?

Nee → toetsing noodzakelijk, einde checklist → [ga naar toetsprocedure](#)

Ja → doorgaan met vragenlijst

Afname van het onderzoek

13. Wordt het onderzoek bij een externe instelling (bijv. school, ziekenhuis) uitgevoerd?

Nee → doorgaan met vragenlijst

Ja → Heeft/krijgt u schriftelijke toestemming van deze instelling?

Nee → toetsing noodzakelijk, einde checklist → [ga naar toetsprocedure](#)

Ja → doorgaan met vragenlijst

14. Is er een aanspreekpunt waar deelnemende personen terecht kunnen met vragen over het onderzoek en worden zij hiervan op de hoogte gesteld?

Nee → toetsing noodzakelijk, einde checklist → [ga naar toetsprocedure](#)

Ja → doorgaan met vragenlijst

15. Wordt aan deelnemende personen duidelijk waar klachten over deelname aan het onderzoek kunnen worden geuit en hoe deze behandeld zullen worden?

Nee → toetsing noodzakelijk, einde checklist → [ga naar toetsprocedure](#)

Ja → doorgaan met vragenlijst

16. Zijn de deelnemende personen volledig vrij om deel te nemen aan het onderzoek, en om hiermee op elk moment te stoppen wanneer zij dat willen, om welke reden dan ook?

Nee → toetsing noodzakelijk, einde checklist → [ga naar toetsprocedure](#)

Ja → doorgaan met vragenlijst

17. Worden deelnemende personen voorafgaand aan deelname voorgelicht over doel, aard en duur, risico's en bezwaren van de studie? (zie [toelichting over informatie en toestemming](#) en [voorbeelddocumenten](#))

Nee → toetsing noodzakelijk, einde checklist → [ga naar toetsprocedure](#)

Ja → doorgaan met vragenlijst

18. Teken de deelnemende personen en/of hun vertegenwoordigers voor toestemming deelname aan onderzoek? (zie [toelichting over informatie en toestemming](#) en [voorbeelddocumenten](#))

Nee → toetsing noodzakelijk, einde checklist → [ga naar toetsprocedure](#)

Ja → **checklist afgerond**

Als u de ingevulde resultaten wilt vastleggen, kunt u het ingevulde bestand opslaan.

Als u een goedkeuring van de ETC-GW nodig hebt wegens de vereiste van een tijdschriftredactie of een subsidieverstrekker, zult u de formele toetsprocedure van de ETC-GW moeten doorlopen.

Bijlage 6. Verklaring geen fraude en plagiaat

Onderteken dit *Verklaring geen fraude en plagiaat* formulier en voeg dit formulier als laatste bijlage toe aan de eindversie van de bachelorscriptie die wordt ingeleverd bij de eerste begeleider.

Ondergetekende

Tom Lenderink, S1064351

Bachelorstudent Communicatie- en Informatiewetenschappen aan de Letterenfaculteit van de Radboud Universiteit Nijmegen, verklaart met ondertekening van dit formulier het volgende:

- a. Ik verklaar hiermee dat ik kennis heb genomen van de facultaire handleiding (<https://www.ru.nl/letteren/stip/regels-richtlijnen/richtlijnen/fraude-plagiat/>) en van artikel 16 “Fraude en plagiaat” in de Onderwijs- en Examenregeling voor de BA-opleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen.
- b. Ik verklaar tevens dat ik alleen teksten heb ingeleverd die ik in eigen woorden geschreven heb en dat ik daarin de regels heb toegepast van het citeren, parafraseren en verwijzen volgens het Vademecum Rapporteren.
- c. Ik verklaar hiermee ook dat ik geen teksten heb ingeleverd die ik reeds ingeleverd heb in het kader van de tentaminering van een ander examenonderdeel van deze of een andere opleiding zonder uitdrukkelijke toestemming van mijn scriptiebegeleider.
- d. Ik verklaar dat ik de onderzoeksdata, of mijn onderdeel daarvan, die zijn beschreven in de BA-scriptie daadwerkelijk empirisch heb verkregen en op een wetenschappelijk verantwoordelijke manier heb verwerkt.

Plaats + datum Nijmegen, 08-01-2024

Handtekening

